

15). Могао се Он и раније вратити назад, на пример, одмах након што се завршило бешење Ирода над Витлејемом и децом у њему. Међутим, Промисао није ово дозволио, да би сасвим ослободио не само Дете од ма каквог прогона, већ и Мајку са старцем од новга страха и опасности за Њега.

Ирод је, ипак, само за кратко време могао бити узрок тужниовања Месије ван граница своје земаљске отаџбине: његови су дани већ били одбројани, иако је, како ћемо сутрадан видети, он својим многобројним злоделима додао још једно ужасно дело.

Остављајући сада нашег Спаситеља у Египту, извуцимо, браћо и сестре, из Његовог бекства у ову земљу поуку која сама по себи треба да нам буде путоказ на путевима живота.

И са нама самима се у разним облицима може догодити исто што се додило са нашим Спаситељем, односно опасности и гоњења. Како да поступамо у таквом случају? Исто као што је и он поступио – не улазити у опасност, склонити се од ње, колико је могуће, не очекујући нека ванредна средства свише, која би нас спасила, већ се користити оним што имамо при себи.

Јер, зар Син Божији није могао да употреби чудеса и знамења да се спасе од Ирода? Он је и сада могао да призове у Своју заштиту више од дванаест легиона анђела (Мт. 12, 53), али уместо анђела користи старца и Мајку. Бежи, као последњи од синова људских, у Египат и на тај начин се спасава.

Тако и ми треба да поступамо, користећи се за своје обезбеђива-

ње природним средствима, а не искушавати Господа, очекивањем чудеса и знамења, која се никада не дају без крајње потребе.

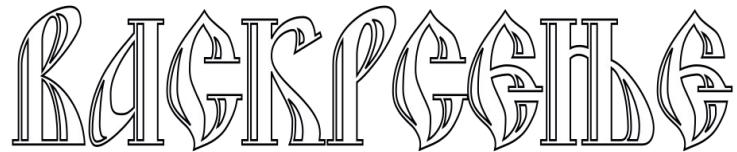
Сем тога, гледајући на Богомладенца, који се спасава бекством у Египат и помиšљајући са каквим је тешкоћама било спречено ово путовање и за Њега и за Богомајку са старцем, треба да се надахнемо духом храбrosti и трпљења и да прогонимо од себе за водљиву мисао, као да након што смо започели дело спасења и ступили на пут истине и правде, не треба да више трпимо нападе и огорчења.

Не, онај ко жели да ради и служи Господу, тај баш, по речима древног мудраца треба да „припреми душу своју на искушења“. Прави хришћанин јесте непрекидни војник и подвижник. Њега очекује велика награда и покој, очекује га оно што око није видело, срце није чуло и што на срце човечије не дође. Али где га очекује све ово? Не овде, на земљи, већ тамо, на небу. Овде су, пак, „многе невоље праведника“; овде „у трпљењу“ треба стицати душу своју.

Имајући ово у виду и ми „са стрпљењем хитајмо у подвиг који нам предстоји, Гледајући на Исуса, Начелника и Савршитеља вјере, који умјесто предстојеће му радости претрпи“ бекство у Египат, „не марећи за срамоту“ (Јевр. 12, 1 – 2) и тако прошавши по читавој лествици понижења и страдања „сједе са десне стране Величанства на висинама“ (Јевр. 1, 3), које висине и ми сви да се удостојимо видети, ради наших малих страдања – Његовом свемоћном благодаћу.

Амин.

манастир Подмаине - храм Успења Пресвете Богородице
са blaјословом итумана јеромонаха Рафаила

ТРИДЕСЕТА НЕДЕЉА ПО ПЕДЕСЕТНИЦИ
НЕДЕЉА ПО БОЖИЋИУ

св.муч. Анисија; ир. Теодора Цариградска
Мт. 2:13-23, (зач. 4); Гал. 1:11-19 (зач. 200).

свети Инокенције Херсонски
БЕСЕДА НА ДРУГИ ДАН ХРИСТОВОГ РОЂЕЊА

У име Оца и Сина и Светога Духа.

Видели смо браћо да су мудраци, након вести, коју су примили у сну, отишли из Витлејема у своју отаџбину другим путем, а не кроз Јерусалим, како су требали по Иродовој молби. Не знам да ли вам је познат узрок ове наредбе, али је он важан. У мрачној души Иродовој при првој вести о рођењу Јудејског Цара, истовремено се родила застрашујућа намера да се уништи будући супарник, како Га је замишљао овај кровожедни деспот. Припадајући Јудејцима само по имену, немајући никакву веру у души, тим пре веру у пророке и њихова предсказања, Ирод уопште није делио очекивања Божијег народа односно доласка Месије, није имао никаквих добрих емоција према Његовој личности. Напротив, видећи у њему изданак племена Давидовог, који је имао сва права на Царски престо, сматрао је Месију за опасног непријатеља свога дома, против кога је требало употребити сва средства. Најсигурније му се чинило да Га

лиши живота и сада само чека повратак мудраца и вести ко је за право то Дете и где се налази, да би издао наредбу да га убију. Зато је и Премудрост Божија предузела мере против овог безумља и Богомладенац је привремено склоњен, не само из Витлејема, већ из свих делова Иродове управе.

„А кад они ошигаше, а што анђео Господњи јави се Јосифу у сну и рече: Усјани, узми дијеше и матер њело-ву, па ћежи у Египат, и буди ондје док ши не кажем: јер ће Ирод тра-жиши дијеше да ћа иоуби“ (Мт. 2, 13). Свети старац није могао да очекује овако тужан сан, након што је непосредно пред овим он видео и чуо најаву. Шта је видео и чуо? Видео је пастире, који су усред ноћи оставили стада сама, да би пожурили на поклоњење Новој рођеноме и источне мудраце са даровима пред Њиме; чуо је за чудесну звезду, за хорове анђела, о намери Ирода да дође и да се поклони Детету.

Након тако радосних догађаја и вести, могао је мирно лећи у постельју, уверен да су се све тешкоће

email: kontakt@manastirpodmaine.org

интернет презентација: manastirpodmaine.org

и искушења завршили, да ће се сада наставити низ утешних догађаја. Ипак будућност, и то најскорија будућност, била је другачија!

„Кага мудраци ошигаше, јави му се анђео Господњи у сну“, односно највероватније следеће ноћи након што су мудраци отишли; јер није се смело одуговлачити: злоба Иродова није спавала. „Неће засиати“, говори Премудри, „бездожници, док не учине зло“ (Приче 4, 16). Али шта вели Анђео који се јавио? „Устани“, каже, „узми дијете и мајшер његову, па бежи у Етијаш“. „Устани“, односно, немој ни мало одлагати, исте ове ноћи, овог тренутка. „Узми дијете и матер његову“: пробуди их, уколико је потребно, узми за руку, поведи, макар се њима и не ишло на овај пут овако брзо. „Дијете и Матер Његову“: пре свега Дијете – најважнију драгоценост, а са Њим и Матер; Матер Његову, а не жену твоју, како сам је раније називао, при моме првоме јављању, јер ти је сада све познато; ти знаш да ово Дете нема оца, ова жена нема мужа.

„Узми и бежи“, као што беже од куће у којој је пожар, као што се спасавају од звери или непријатеља – са великим убрзаношћу и трудом. „И буди онђе док ши не кажем“. Нећете заувек остати у Египту, већ привремено, док не прође бура. Тада ћу ти се поново јавити и рећи шта да чините. Јер сте ви под нарочитим Промислом, не може вас задесити никакво зло, са вама је сила Вишњега, стога нема разлога за секирању и очајавање.

Без обзира на ово предупређење и уливање спокојства, уколико би у том тренутку Јосиф зажелeo

да послуша тела и крви, за њега би се, по речима светог Златоустог, нашло обиље разлога за смућење и противљење. Ти би, свети старче, могао рећи Анђелу: сам си претходно говорио да ће Рођени спасити народ Свој, а сада, шта се дешава? Он не спасава ни Себе Самога; ми треба да ради Његовог спасења оставимо и домовину, да се преселимо у страну земљу, и то како да се преселимо? Одједном, не припремајући се, без икаквих средстава, предузењи опасно бекство по ноћи. Где је испуњење тога што је обећано?

А шта овај чини? Оно што је заповеђено. Јосиф „узавши, узе дијете и мајшер његову ноћу и ошиге у Етијаш“ (Мт. 2, 14). Просте речи, али изражавају дубоку преданост и изазивају велико умиљење. Замислите светог старца који одједном устаје са скромне постеље усред мрачне ноћи. Замислите како је он, испуњен оним што је слушао од Анђела, тихим корацима са страхопоштовањем прилази Богородици и Богомладенцу, који спавају, и тихо је буди из сна. Како потом, смирено објављује о неопходности да истог тренутка напусте не само дом, већ и домовину и да се не часећи часа, упуте у Египат; како потом Света Породица без одлагања предузима путовање, сабира невелики број основних ствари; како Мајка узима заспало Дете у наручје и поставља Га заједно са собом на неугледну животињу; како старац иде поред њих дрхтавим корацима. И све се то дешава ноћу!

Реците, ко би од нас без крајње потребе могао да се одлучи на овакв put? Јер је put из Витлејема у Египат и сада крајње тежак и опа-

сан: треба се успињати по планинама и дивљим пределима, по безводним местима, по песковитим пустинјама, уз непрестану опасност од звери и разбојника. Управо овим путем, по ноћи, бежи Спаситељ света, лежећи као Одојче на Мајчиним грудима!

На који начин су Мајка и Дете стигли у Египат, где су се настанили, шта им се тамо догађало, или шта се догађало са Египтом, док су они били тамо, дали су се дugo задржали, Јеванђелист не говори ни речи, јер циљ овога казивања није да се обухвате и поброје сва дела Сина Божијег и све што се са Њиме дешавало (овако, како примећује свети Јован, ни у читав свет не би стале „написане књиге“, Јн. 12, 25), већ да би из онога што је учињио и из онога што се са Њиме додило показао да је управо он обећавани Избавитељ света и Спаситељ свију људи.

Допуњавајући оно што је Јеванђелист прећутао, древно предање нам говори да када је Богомладенац са Пречистом Богомајком ушао у први египатски град – Илиопољ, сви су идоли у њему попадали, слично као што је некада пао кумир Дагона од Ковчега Завета унесеног у његов храм, и што су овај чудесни пад и посрамљење идола неки од египатских жречева већ поодавно очекивали, припремљени пророштвом Јеремије, који је некада био у Египту.

То исто предање указује на место где је Света Породица живела, извор на коме су утољавали жеђ и остатке дрвета под којим су се склањали од дневне жеге. Управо ове околности, ван сваке сумње, има свети Јован Златоуст, када је

окупљеном народу говорио да је Господ осветио читав Египат Својим доласком.

Трагови и плодови овог свештенотајинског освећења су се у великом броју открили у Египту недуго након Вазнесења Господњег, првом проповеђу апостола. Египат, присвојивши, по изразу светог Златоустог, Искупитеља у време када га је прихватио и сачувао у бекству од Ирода, није остао стран и непознат апостолима. Нигде хришћанска вера није тако брзо пустила корен и распро-странила се, као у Египту. Тамо је настала и прва хришћанска школа, која је даровала учитеље и заштитнике хришћанства кроз све ужасно време гоњења од незнабојаца. Тамо су поникли први сабори светих пустиняка, који су до дана данашњега остали обрасци подвигничког живота. Из Египта је изашло мноштво исповедника и мученика. Након четири века од Спаситељевог рођења, Египат је још увек био тако богат вером и хришћанским врлинама, да је свети Златоуст могао да га упореди са небом, испуњеним сјајним звездама сваке врсте.

Сада је другачије. Светионик Александријске Цркве је одавно потамнео и готово да је потпуно померен са свога места: али „Који ходи посред седам свијећњака златних“ (Откр. 2, 1) неће заборавити место Свога прибежишта од Иродовог гоњења и Сам се спасавши у Египту, неће му дати да погине у тами прелести Мухамедове. Онај који има очи да види, већ може да примети тамо зору будућег дана Боговићења.

„И би тамо“, наставља Јеванђелист, „до смрти Иродове“ (Мт. 2,